

Nefndasvið Alþingis
b.t. Sigrúnar Brynju Einarsdóttur
Austurstræti 8-10

150 REYKJAVÍK

Tilv. yðar

Tilv. vor 98.11

Dags. 28.11.2001

Varðar: **Tillögu til þingsályktunar um áfangaskýrslu frá verkefnisstjórn rammaáætlunar um nýtingu vatnsafls og jarðvarma.**

Árið 1999 fór af stað vinna við rammaáætlun til langs tíma um nýtingu vatnsafls og jarðvarma samkvæmt framkvæmdaáætlun ríkistjórnarinnar í umhverfismálum frá árinu 1997, sem nefnd var: Sjálfbær þróun í íslensku samfélagi, framkvæmdaáætlun til aldamóta. Í áætluninni segir m.a. „Áætlunin sé í samræmi við samhæfða stefnu í umhverfis-, orku-, iðnaðar- og efnahagsmálum. Í henni verði sérstaklega fjallað um verndargildi einstakra vatnasvæða og niðurstöður færðar að skipulagi. Í því sambandi verði sérstaklega könnuð áhrif smárra virkjana.”

Í kynningu iðnaðarráðherra frá mars 1999 kemur fram að þess sé vænst að rammaáætlun geti stuðlað að almennri sátt um sambýli manns og náttúru við nýtingu auðlindanna. Kjörorð verkefnisins skuli því vera Maður – Nýting – Náttúra og að „Markmið rammaáætlunar er að leggja mat á og flokka virkjunarkosti, jafnt vatnsafl og háhita, með tilliti til orkugetu, hagkvæmni, áhrifa á náttúrufar, náttúru- og menningarminjar, svo og á hagsmuni allra þeirra sem nýta þessi sömu gæði.”

Þá er fjallað um samráðs- og ráðgjafavettvang og sagt að brýnt sé að rammaáætlun njóti trausts úti í samfélaginu og því mikilvægt að hafa öflugt samráð meðan að henni sé unnið. Meðal hugsanlegra samráðsaðila verkefnisstjórnar er Landsvirkjun og önnur orkuframleiðslufyrirtæki nefnd.

Landsvirkjun vill vekja athygli á að núna situr enginn fulltrúi orkuframleiðenda í verkefnisstjórn og í þremur af fjórum faghópum. Orkuframleiðendur eiga eingöngu fulltrúa í faghópi IV sem vinnur við að skilgreina þá orkukosti sem fyrir hendi kunna að vera og meta orkugetu og orkukostnað þeirra.

Orkuframleiðendur fengu í október síðastliðnum fyrstu kynningu á starfi rammaáætlunar. Að mati Landsvirkjunar er sú aðferðafræði sem þar var kynnt enn í mótun og uppfyllir enn ekki þau markmið sem fram koma í ofangreindum stefnumiðum. Því telur Landsvirkjun óraunhæft á þessu stig að kalla eftir áfangaskýrslu og ætlast til þess að stjórnvöld taki mið af þeirri skýrslu við val nýrra virkjunarkosta. Landsvirkjun telur afar mikilvægt að aðferðafræði við flokkun virkjunarkosta sé fullmótuð og um hana ríki samstaða áður en hún er höfð til hliðsjónar við ákvarðanatöku stjórnvalda.

Landsvirkun telur vinnu við gerð rammaáætlunar engu að síður mikilvæga fyrir stjórnvöld og orkufyrirtækin þar sem þau verja stórum fjárhæðum til orkurannsókna. Rammaáætlunin ætti að nýtast þeim sem gróft viðmið við mat á væntanlegum umhverfisáhrifum og kostnaði áður en lagt er í kostnaðarsamar rannsóknir og vinnu við mat á umhverfisáhrifum.

Rammaáætlun byggir á takmörkuðum upplýsingum um virkjunarmöguleika og getur því aldrei verið annað en gróf flokkun á virkjunarkostum sem mótast af verðmætamati og tækniþekkingu á hverjum tíma. Getur hvort tveggja verið breytilegt og því mikilvægt að rammaáætlun sé lifandi og í sífelldri endurskoðun.

Þá telur Landsvirkjun miður að við gerð rammaáætlunar hafa þau skilaboð verið send út, jafnvel af opinberum stofnunum, að í rammaáætlun sé fundin lausnin við val og forgangsröðun virkjunarkosta. Ýmsir virðast þannig standa í þeirri trú að niðurstaða rammaáætlunar sé stóri sannleikurinn við mat og samanburð virkjunarkosta og hún komi nánast í stað laganna um mat á umhverfisáhrifum. Þetta er að áliti Landsvirkjunar misskilningur og í andstöðu við yfirlýsingar stjórnvalda og veitir rammaáætlun mun meira vægi en ætlað var.

Virðingarfyllst

Friðrik Sophusson
forstjóri